

Sygn. akt I C 769/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Cybulska

Protokolant: st. sekr. sąd. Jolanta Lisiowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 września 2013 roku sprawy

z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowo - Akcyjnej z siedzibą w Ł.

przeciwko (...) Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej

w Ł.

o zapłatę

Zasądza od (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ł. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowo - Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 94549,08 zł (dziewięćdziesiąt cztery tysiące pięćset czterdzieści dziewięć złotych 08/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 8382,00 zł (osiem tysięcy trzysta osiemdziesiąt dwa złote 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt **I C 769/13**

UZASADNIENIE

Pozwem w postępowaniu upominawczym z dnia 17 czerwca 2013 roku skierowanym przeciwko (...) Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Ł. powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w Ł. wniosła o wydanie przeciwko pozwanemu nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i orzeczenie w nim, aby pozwany zapłacił powodowi kwotę 94.549,08 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty i koszty postępowania, w tym koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych w terminie 14 dni od dnia doręczenia nakazu zapłaty.

W przypadku przekazania sprawy do postępowania zwykłego, w szczególności na skutek wniesienia przez pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty, powódka wniosła o wydanie wyroku zasądającego od pozwanego na rzecz powoda kwotę 94.549,08 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania łącznie z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych (petitum pozwu w postępowaniu upominawczym, k. 2).

W uzasadnieniu pozwu, powodowa Spółka wskazała, że pozwana zalega jej z zapłatą ceny za zakupione artykuły i sprzęt medyczny w ilości i asortymencie wyspecyfikowanym w 56 fakturach VAT na łączną kwotę 87.528,28 złotych. Dochodzona kwota została podwyższona o 7.020.80 złotych (do łącznej wartości 94.549,08 złotych), która stanowi równowartość skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonych od każdej z wierzytelności potwierdzonej fakturą, za okres od dnia jej wymagalności wynikającej z poszczególnych faktur VAT do dnia 16 czerwca 2013 roku, tj. dnia poprzedzającego wytoczenie powództwa. Pozwany pomimo zakreślonych w fakturach VAT terminów płatności i mimo wezwania do dobrowolnej zapłaty, do chwili obecnej nie uregulował należności objętych pozwem (uzasadnienie pozwu w postępowaniu upominawczym, k. 3-6).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 czerwca 2013 roku, w sprawie o sygnaturze I Nc 210/13, tutejszy Sąd orzekł, że pozwany (...) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w L., w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu zapłaty powinien zapłacić powodowi (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółce komandytowo-akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 94.549,08 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 17 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem możliwości zmiany stopy procentowej odsetek ustawowych oraz kwotę 1.197 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania albo wnieść w tymże terminie do tut. Sądu sprzeciw (nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, k. 89).

W dniu 15 lipca 2013 roku powód złożył zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego zawarte w wydanym nakazie zapłaty, a dotyczące kosztów postępowania i wniósł o jego zmianę i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu kwoty 4.799 złotych, w tym 3.617 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu zażalenia strona powodowa wskazała, iż stosownie do przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. przysługuje jej od powoda tytułem zwrotu kosztów procesu łączna kwota 4.799 złotych, na którą składają się: 1.182 złotych tytułem opłaty od pozwu, 3.600 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (ustalone na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490) oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (zażalenie z dnia 15 lipca 2013 roku wraz z uzasadnieniem, k. 93-95).

Pozwany (...) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w L. w dniu 23 lipca 2013 roku wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, zaskarżając go w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany podniósł, że nie kwestionuje faktu wymagalności kwot objętych załączonymi do pozwu fakturami, ani ich wysokości. Niemniej jednak z uwagi na aktualną sytuację finansową wniósł o oznaczenie sposobu wykonania zobowiązania objętego roszczeniem powoda poprzez rozłożenie dochodzonej należności głównej na raty oraz o nie obciążanie dalszymi odsetkami od tak oznaczonego zobowiązania. Dodatkowo pozwany wniósł o nie obciążanie go kosztami niniejszego postępowania.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany Szpital podniósł, że w zakresie finansowania zdany jest głównie na kontrakty z NFZ, które nigdy nie pokrywały w całości nie tylko kosztów wykonanych zabiegów, ale także kosztów utrzymania placówki. Zobowiązania konieczne dla prawidłowego funkcjonowania Szpitala, takie jak: zakup leków, zakup wyrobów medycznych, czy zakup sprzętu diagnostycznego muszą być nieustannie zaciągane. Wykonanie ciężącego na Szpitalu względem powoda zobowiązania jednorazowo stanowiłoby dla pozwanego utrudnienie w przeprowadzaniu dalszej restrukturyzacji, wpłynę na jakość udzielonych świadczeń, a w dalszej perspektywie może spowodować zagrożenie istnienia jednostki powołanej w pierwszej kolejności do realizacji zadań, jakimi są ochrona życia i zdrowia ludzkiego.

Z uwagi na powyższe, zdaniem pozwanego Szpitala, mając na względzie jego status jako jednostki ochrony zdrowia, a także jego sytuację finansową, zasada słuszności przemawia za uznaniem, iż zachodzi „szczególnie uzasadniony przypadek”, o którym mowa w art. 320 k.p.c., który uzasadnia rozłożenie, przy zastosowaniu moratorium sędziego, dochodzonej należności na raty, jak również nieobciążanie dalszymi odsetkami od tak oznaczonego zobowiązania. Pozwany zaproponował spłatę należności w wysokości 94.549,08 złotych w 3 miesięcznych ratach – przy czym pierwsza w kwocie 31.517,08 złotych płatna na koniec sierpnia 2013 roku, kolejne w kwocie po 31.516 złotych płatne na koniec kolejnych miesięcy, począwszy od września (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 98-100).

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym powód podtrzymał zajęte w sprawie stanowisko, podnosząc, że wskazane przez pozwanego Szpitala okoliczności nie stanowią „przypadku szczególnie uzasadnionego” w myśl art. 320 k.p.c., a również brak jest podstaw do nieobciążania pozwanego kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c. (odpowiedź pozwanego na sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 119-122).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w Ł. na mocy zawieranych umów dostarczała (...) Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Ł. artykuły i sprzęt medyczny (okoliczność bezsporna). Jako potwierdzenie zrealizowanych dostaw towaru Spółka wystawiała kontrahentowi szereg faktur VAT, opiewających na łączną kwotę 87.528,28 złotych, w których każdorazowo wskazany był umówiony między stronami termin płatności (dowody: faktury VAT, k. 23-78). Szpital nie zgłosił zastrzeżeń co do jakości dostarczanego towaru, ani do treści faktur (okoliczność bezsporna).

Wskazana powyżej kwota nie została uregulowana przez (...) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Ł. na rzecz Spółki (okoliczność bezsporna). Dlatego też, w dniu 11 kwietnia 2013 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w Ł. wystawiła ostateczne wezwanie do zapłaty, domagając się od (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Ł. zapłaty kwoty 87.528,28 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wymagalności każdej z poszczególnych należności wynikających z poszczególnych faktur VAT, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 19 kwietnia 2013 roku (dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania, k. 84-86).

Powyzszy stan faktyczny był w zasadzie niesporny między stronami i został ustalony na podstawie ich zgodnych twierdzeń, a także uzupełniająco na podstawie zgromadzonych w sprawie wskazanych powyżej dowodów. Odnosząc się do dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, należy wskazać, iż żadna ze stron nie zgłaszała zastrzeżeń, co do ich prawdziwości. Sąd z urzędu nie dostrzegł również jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania ich mocy dowodowej. Stąd też, ta kategoria dowodów została obdarzona w całości walorem wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i dlatego też zasługuje na uwzględnienie. Niezasadny jest natomiast wniosek pozwanego Szpitala o rozłożenie dochodzonej należności głównej na cztery miesięczne raty oraz o nie obciążanie jego dalszymi odsetkami od tak oznaczonego zobowiązania.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że w niniejszej sprawie bezsporna była okoliczność zawarcia pomiędzy stronami postępowania umów, których przedmiotem była dostawa przez powoda pozwanemu artykułów i sprzętu medycznego w ilości i asortymencie wyspecyfikowanym w fakturach VAT dołączonych do pozwu. Pozwany Szpital nie kwestionował również okoliczności wymagalności kwot wynikających z tychże faktur VAT, ani ich wysokości w łącznej kwocie 87.528,28 złotych. Wobec powyższego, nie kwestionował nadto okoliczności wywiązania się przez powodową Spółkę z postanowień zawartych z nim umów.

Podkreślenia wymaga również fakt, iż pozwany nie kwestionował prawidłowości wyliczeń w zakresie należności akcesoryjnej związanej ze wskazaniem kwoty skapitalizowanych odsetek liczonych od dnia wymagalności poszczególnych należności do dnia 16 czerwca 2013 roku, to jest dnia poprzedzającego wytoczenie powództwa.

Podstawą normatywną odpowiedzialności pozwanego za dług wskazywany jako należność główna jest art. 471 k.c. Natomiast zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. wierzyciel ma prawo dochodzić odsetek ustawowych za opóźnienie, o ile stopa odsetek nie była z góry oznaczona w inny sposób. Roszczenie o zasądzenie odsetek ustawowych od dnia wytoczenia powództwa, od kwoty należności głównej i skumulowanych odsetek za opóźnienie, znajduje uzasadnienie w art. 482 § 1 k.c. i art. 481 § 1 k.c.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się w istocie wyłącznie do możliwości rozłożenia bezspornej kwoty długu na trzy kolejne raty miesięczne oraz możliwości odstąpienia od obciążenia pozwanego dalszymi odsetkami od tak oznaczonego zobowiązania.

Zgodnie z treścią art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, (...).

Cytowany przepis daje Sądowi możliwość rozłożenia na raty zasądzonego w wyroku świadczenia, a tym samym orzeczenia o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawa materialnego. Zastosowanie tej regulacji uzależnione jest jednak od zaistnienia "szczególnie uzasadnionego wypadku", przez który, zgodnie z utrwalonym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa, należy rozumieć jako brak możliwości spełnienia świadczenia przez dłużnika w terminie bez narażenia się na niepowetowane szkody (M. Jędrzejewska (w opracowaniu K. Weitz) w: Kodeks postępowania cywilnego..., t. 2, red. T. Ereciński, s. 24 i n.; zob. też E. Gapska, Czynności..., s. 134; A. Góra-Błaszczkowska, Orzeczenia..., s. 40; M. Uliasz, Kodeks postępowania cywilnego..., s. 422).

„Szczególnie uzasadnione przypadki” w rozumieniu art. 320 k.p.c. nie muszą mieć jednak wyjątkowego charakteru. O tym, czy chodzi o „szczególnie uzasadnione przypadki” decydują okoliczności danego wypadku, przy czym o rozłożeniu na raty decyduje stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Z reguły chodzić tu będzie o okoliczności leżące po stronie pozwanego dłużnika, jego sytuację majątkową, finansową, rodzinną, które czynią nierealnym spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądzonego świadczenia. Nie można jednak nie brać pod uwagę także sytuacji samego wierzyciela (vide: wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 28 stycznia 1998 roku, II CKN 590/97, opubl. Legalis).

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy należy podnieść, że powodowa Spółka prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest dostawa wyrobów farmaceutycznych i medycznych. Głównymi kontrahentami powoda są więc publiczne zakłady opieki zdrowotnej, które z uwagi na swoją ciężką sytuację finansową, z całą pewnością nagminnie opóźniają się ze spełnieniem ciężących na nich zobowiązań. Powyższe bez wątpienia negatywnie wpływa na sytuację finansową powodowej Spółki, która w konsekwencji może prowadzić nawet do utraty przez nią płynności finansowej.

Podkreślić również należy, że odmiennie do sytuacji powodowej Spółki, która w wyniku utracenia płynności finansowej może być nawet zmuszona do zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej, pozwany Szpital, z uwagi na to, że świadczy usługi zdrowotne, nadal będzie kontynuować swoją działalność statutową, co pośrednio wynika z treści art. 15 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej – Dz. U. z 2013 roku, poz. 217 – tekst jednolity), zgodnie z którym, podmiot leczniczy nie może odmówić udzielenia świadczenia zdrowotnego osobie, która potrzebuje natychmiastowego udzielenia takiego świadczenia ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia – a którą to okoliczność przyznał sam pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Nie można także nie zauważyć, że obecny stan finansów w służbie zdrowia ma charakter trwały, utrzymujący się od wielu lat. W związku z tym nie tylko pozwany Szpital boryka się problemami finansowymi. Prowadzi to do wniosku, że trudna sytuacja finansowa, na którą powoływał się pozwany, twierdząc, że okoliczność ta winna świadczyć za rozłożeniem dochodzonego pozvem roszczenia na raty, nie ma charakteru szczególnego. Nie można pominąć okoliczności, że pozwany Szpital, zawierając z powodową Spółką przedmiotowe umowy był świadomy swojej trudnej sytuacji finansowej, a zatem brak wykonywania przyjętych na siebie zobowiązań, co do terminowej ich zapłaty nie wynikał z okoliczności przez niego nieprzewidzianych.

W okolicznościach niniejszej sprawy należy również zwrócić uwagę, iż pozwany Szpital, pomimo świadomości obciążających go zobowiązań, a także ich wysokości, nie dążył do polubownego rozwiązania sporu, nie podjął z powodową Spółką żadnych rozmów w tym przedmiocie. Brak jakiegokolwiek reakcji pozwanego na żądanie zapłaty należności, które były wymagalne już kilka miesięcy przed wytoczeniem powództwa, nie ustosunkowanie się do przesądowego wezwania do zapłaty w ocenie Sądu wskazują na brak faktycznej woli pozwanego na jakąkolwiek formę spłaty zadłużenia.

Po wytoczeniu niniejszego powództwa pozwany również nie uiścił na rzecz Spółki żadnej kwoty tytułem spłaty chociażby w części posiadanego wobec niej zobowiązania, pomimo iż w jego propozycji rozłożenia należności na raty, pierwsza z nich w wysokości 31.517,08 złotych miała być płatna na koniec sierpnia 2013 roku. Mimo takiej deklaracji, do chwili zamknięcia rozprawy pozwany nie uiścił jednak żadnej kwoty na poczet bezspornego długu

wobec strony powodowej ani w sierpniu, ani we wrześniu 2013 roku, co nakazuje przyjąć, że zgłaszane wnioski były wyłącznie elementem taktyki procesowej strony pozwanej, ukierunkowanej na odwleknięcie momentu zapłaty długu, a nie wynikały z woli szybkiego i ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

Nie można również pominąć okoliczności, iż pozwany w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku osiągnął stratę w wysokości 7.408.294,97 złotych (rachunek zysków i strat, k. 103). Wprawdzie pozwany powołał się na powyższą okoliczność w celu uzasadnienia wniosku o rozłożenie ciężącego na nim zobowiązania na raty, niemniej jednak, w ocenie Sądu, okoliczność ta może również, z drugiej strony, przemawiać za nie uwzględnieniem omawianego wniosku, bowiem przy takiej sytuacji finansowej Szpitala trudno uznać, aby pozwany niespodziewanie znalazł się w sytuacji rozumianej jako szczególnie uzasadniony przypadek, o jakim stanowi przepis art. 320 k.p.c.

Konkludując, Sąd uznał, że zgłaszany przez pozwanego wniosek o zastosowanie art. 320 k.p.c. i rozłożenie na raty dochodzonego w sprawie świadczenia, nie mógł być uwzględniony. Określony tok postępowania sprawił, że orzeczenie kończące postępowanie w sprawie stanie się prawomocne najwcześniej w dacie, w której pozwany proponował wpłatę ostatniej raty długu wobec powódki (koniec października 2013 roku). Tym samym w skutek czynności faktycznych, okres zapłaty długu został w istocie wydłużony, w stosunku do oczekiwań samej strony pozwanej, co tym bardziej czyniło bezprzedmiotowym rozkładanie zasądzonej kwoty na raty wnioskowane w sprzeczności.

Powyższe rozważania należy również odnieść do wniosku pozwanego o nieobciążanie go dalszymi odsetkami od oznaczonego zobowiązania, co spowodowało, iż uznano go za niezasadny. Tym samym rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek uzasadnione jest treścią art. 481 § 1 i 2 k.c. W przypadku zobowiązania dłużnika (pozwanego) do spełnienia świadczenia jednorazowo, należało kwotę objętą żądaniem pozwu zasądzić wraz z ustawowymi odsetkami za okres opóźnienia.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., wyrażających zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Z tych też względów, Sąd zasądził od pozwanego (...) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w L.na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowo-akcyjnej z siedzibą w Ł.kwotę 8.382 złotych, na którą składa się: opłata od pozwu w kwocie 4.728 złotych (k. 88), 37 złotych tytułem opłaty od zażalenia, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3.600 złotych ustalone na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490) oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty niniejszego procesu, z uwagi na okoliczność, że wyłączną odpowiedzialność za powstanie tychże kosztów ponosi pozwany Szpital. Przed wytoczeniem powództwa pozwany był bowiem wzywany do uregulowania dochodzonego w sprawie roszczenia. Z tych też względów, Sąd nie znalazł podstaw do nie obciążania pozwanego kosztami postępowania procesowego w oparciu o treść art. 102 k.p.c. Podkreślić należy, że zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c powinno być bowiem oceniane w całości okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być nadto oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 roku, II CZ 223/73, Lex nr 7379).

Mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy, powyższe rozważania i na podstawie wyżej powołanych przepisów, Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.